

ХАВАР

Ўзбекистон Республикаси Алоқа Вазирлиги нашри

1992 йил мартдан чиқа бошлаган ● 1997 йил, 7 февраль № 6 (234) ●

Сотувда нархи эркин

Ўзбекистон Республикаси Алоқа вазирлигининг навбатдаги ҳайъат йиғилиши бўлиб ўтди. Уни Алоқа вазири А. Жўрабоев бошқарди. Йиғилишда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Транспорт ва алоқа бўлими катта эксперти З. Қосимов, Тошкент шаҳридаги алоқа корхона ва ташкилотлари раҳбарлари иштирок этди. Мазкур йиғилишда кўпгина масалалар кўриб чиқилди.

Транс-Осиё-Европа иши толали кабель магистрalli қурилишининг бориши ва уни маблаг билан таъминлаш масаласи хусусида «Алоқинвест» Ҳиссасдорлик Жамиятининг раиси А. Тоғайалиев сўзга чиқди. Жумладан, у ТОЕ қурилишида 1996 йилда йўл қўйилган нуқсонлар, айниқса молиявий камчиликлар тўғрисида тўхталди. Музокараларда Алоқа вазирлигининг биринчи ўринбосари В. Штейнберг, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Транспорт ва алоқа бўлими катта эксперти З. Қосимов, «Ўзбектелеком» концерни раиси Т. Бикметовлар сўзга чиқиб, ТОЕ қурилиши хусусида ўз фикр-мулоҳазалари билан ўртоқлашдилар.

Шундан сўнг кун тартибдаги «Ўзбекистон маркаси» нашриёт марказини «Ўзбекистон почтаси» концерни тасарруфига киритиш, «Баъзи алоқа корхоналарида молия интизоми бузилганлиги» масалалари кўриб чиқилди. Бу хусусда Алоқа вазири ўринбосари М. Махмудовнинг маълумоти тингланди. Маърузачи «Ўзбекистон маркаси» нашриёт марказини «Ўзбекистон почтаси» концерни тасарруфига киритиш мақсада мувофиқлигини айтиб ўтди. Ҳайъат йиғилиши бу таклифни маъқуллади. Кейинги масала бўйича М. Махмудов маълумот бергандан сўнг «ЎзПАК» бош директори А. Маликов, Республика Электромангнит мослашув маркази бошлиги К. Коновалов, Ижтимоий, маданий-маиший иншоотлар қуриш ва фойдаланиш корхонасининг бошлиги Н.

ҲАЙЪАТ ЙИҒИЛИШИДА

Фаниевларнинг ҳисоботлари тингланди. «Тизимда фуқароларнинг ариза, шикоятлари, таклифларини кўриб чиқиш ва қабул уюштириш ишларининг 1996 йилги ҳисоботи» тўғрисида вазирлик бўлим бошлиги ўринбосари Х. Одилов сўзга чиқди. Маърузачи 1996 йил якуни бўйича Алоқа вазирлиги тизимдаги корхоналарга алоқа хизмати юзасидан фуқаролардан келиб тушган ариза ва шикоятлар, таклифлар ҳамда фуқароларни қабул қилишни ташкил этиш борасида қўлинган ишлар хусусида маълумот берди. Жумладан, у юқори ташкилотларга, оммавий ахборот воситаларига шикоятлар 1996 йилда 1995 йилга нисбатан кўп тушганлигини айтиб ўтди. Айрим ариза ва шикоятлар ўз вақтида кўриб чиқилмаётгани, айниқса бу борадаги ишларнинг аҳоли шаҳар алоқа корхоналарида жуда қониқарсиз эканлигини таъкидлади.

Музокараларда Алоқа вазири ўринбосари Ш. Обидхўжаев, «Ўзбектелеком» концерни раиси ўринбосари вазифасини бажарувчи З. Ҳусанхўжаева, Тошкент шаҳар телефон алоқаси ва радиолаштириш ишлаб чиқариш бирлашмасининг бошлиги Ш. Одилов, Ҳамза телефон тармоғи бошлиги Ю. Ғофуров, Миробод телефон тармоғи бошлиги М. Дадабоевларнинг ҳисоботи тингланди.

Ҳайъат йиғилишида Алоқа вазири А. Жўрабоев сўзга чиқиб, Президентимиз томонидан тўртинчи ҳокимият деб илгари сурилаётган матбуот

масаласига катта эътибор берилаётганлигини алоҳида таъкидлади. Яқинда «Хабар» газетаси саҳифасида чоп этилган бир шикоят тўғрисида вазирлик бўлим қилишга уринишбди. Ахир корхоналардаги нуқсонлардан кўз юмиб бўлмади-ку! Бировни айбдор қилгандан кўра жойларда

ги мавжуд камчиликларни тузатган маъқул эмасми? Шунингдек, Алоқа вазири шикоятларнинг келиб чиқиш сабабларини чуқурроқ ўрганиш кераклигини, тегишли чора-тадбирлар қуриш зарурлигини, корхонада штатлар жадвалларини қайта кўриб чиқиш лозимлигини, Тошкент шаҳрида 03 хизмати 7 соат давомида ишламаганлиги фавкулда ҳодиса эканлиги ҳақида гапириб, «Ўзбектелеком» концернига ариза ва шикоятлар билан камданкам фуқаролар муурожаат қилаётганлигини, аксарият абонентлар шундай концерт борлигини билмаслигини, бу хусусда телевидение ва радиода давра мулоқоти уюштириш кераклигини, тармоқ корхоналарига юмуш билан келаётган ҳар бир инсонлар дарида шерик бўлиб, уларга зарур ёрдам бериш вазирлик тизимдаги корхона раҳбарларининг асосий вазифаси эканлигини айтиб ўтди.

Йиғилишда кадрлар масаласи ҳам кўриб чиқилди. Собиқ Алоқа вазири Т. Тўхтаев номини болалар оромгоҳига бериш ва Тошкент телефон-телеграф станцияси бошлиги ўринбосари М. К. Кашинага «Мохир алоқачи» фахрий унвонини бериш таклифи маъқулланди. Кўрилган барча масалалар юзасидан ҳайъат йиғилишининг тегишли қарорлари қабул қилинди.

И. АҲМЕДОВ

ИШ ЯКУНЛАРИ МУҲОКАМА ҚИЛИНДИ

Нукусда Қорақалпоғистон Республикаси давлат электралоқа ишлаб чиқариш корхонасининг кенгайтирилган йиғилиши бўлиб ўтди. Унда республикадаги барча электралоқа боғламаларининг раҳбарлари иштирок этишди. Йиғилишда Қорақалпоғистон Республикаси давлат электралоқа ишлаб чиқариш корхонасининг бошлиги У. Таженов 1996 йилги иш якунлари ва 1997 йилдаги янги вазифалар тўғрисида маъруза қилди.

Муҳокамада «Ўзбектелеком» концерни раиси Т. Бикметов ва бошқалар сўзга чиқиди. Қурилган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

**Қ. ТҮЛЕГЕНОВ,
жамоатчи мухбиримиз**

ОЛАМДА НУМА ГАП?

● Янгиликлар ● Воқеалар ● Хабарлар

● Рўза Ҳайити муносабати билан Америка Қўшма Штатларининг Президенти Уильям Ж. Клинтон Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримовга самимий табрик йўллади.

● Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Тошкентдаги ваколатхонасида давра суҳбати бўлди. Учрашув Орол денгизи ҳавзасидаги мамлакатларнинг барқарор тараққиётини таъминлаш муаммолари ва вазифаларига бағишланди.

● Франциянинг Тошкентдаги элчихонасида «Ўзбекистон» нашриёти томонидан чоп этилган француз ёзувчиси Шарл Перроннинг «Она гоз эртақлари» китобининг тақдимот маросими бўлиб ўтди.

● Чеченiston Президенти Аслан Масхадовнинг лавозимини тантанали эгаллаш маросими ташкилий сабабларга кўра 10 февралдан 12 февралга кўчирилди.

● 1 февралдан эътиборан Грузияда ўлим жазоси бекор қилинди.

● Россияда 1 февралдан бошлаб табиий газ нархи уни етказиб бериш харажатларига боғлиқ ҳолда белгиланади. Хусусан, аҳоли табиий газ учун олдингига қараганда икки баравар кўп ҳақ тўлайдиган бўлди.

● Бухарестда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримовнинг «Ўзбекистон иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш йўлида» китоби румин тилида нашр этилди.

● Буюк Британиянинг Киевга расмий ташриф билан келган мудофаа вазирлиги делегацияси Украина Президенти Леонид Кучма, ташқи ишлар ва мудофаа вазирлари, парламент аъзолари билан учрашди.

● Ҳиндистоннинг Мадрас шаҳрида маҳаллий мусулмонлар етакчиси Палан Бобонинг жиноятчилар томонидан ўлдирилиши ҳинд ва мусулмон жамоалари ўртасида вазиятнинг кескинлашишига сабаб бўлди.

● Исроил Бош вазири Бенямин Нетаняху расмий ташриф билан Италияга келди. У Италия Президенти Оскар Луизи Скалфарор, Бош вазир Романо Проди билан музокаралар ўтказди.

● ПАТА-ТАСС ахборот маҳкамаси хабарига кўра, Индонезиянинг йирик шаҳри Понтиакда комендантлик соати жорий этилди.

● Япония молиячилари япон иенининг АҚШ долларига нисбатан қадри тушаётганидан таъвиш чекаётди.

● Сенегалда рўй берган авиация ҳалокати оқибатида асосан француз сайёҳларидан иборат бўлган 23 киши ҳалок бўлди, 29 киши жароҳат олди. Бу самолёт парвоз қилгандан сўнг бир неча дақиқа ўтгач, номаълум сабабларга кўра ерга қулаб тушди.

Жиззах вилояти, Фориш тумани марказида янги Алоқа уйи биносининг биринчи навбати кўриб битказилди. Юртбошимиз томонидан «Инсон манфаатлари йили» деб эълон қилинган жорий йилда мазкур Алоқа уйининг ик-

ФОРИШДА ЯНГИ АЛОҚА УЙИ

кинчи навбати Мустақиллик байрамига қадар фойдаланишга топширилади.

Алоқа уйи қурилишида

«Узгроқурилиш» трестига қарашли 64-кўчма жамланма бунёдкорлари иштирок этишмоқда.

**Й. УРДУШЕВ,
жамоатчи мухбиримиз,
Жиззах вилояти**

1964 йилнинг ёз ойлари эди. Мен журналист сифатида раҳматли Алоқа вазири Воҳид Йўлдошев Иўлдошев билан хизмат сафарига ҳамроҳ бўлдим. Биз Чирчиқ шаҳрига йўл олдик. Маълумки, Чирчиқ кимёгарлар, машина-

دوزлар, станоксозлар шахри. Унда почта, телефон ва телеграф алоқаси ҳам ривож топган эди. Вазир алоқа тармоқлари, муассасаларини текшириш ва шаҳар алоқачилари билан суҳбатлашиш учун Чирчиқни танлаган эди. Биз даставвал телефон-телеграф станцияларида, сўнгра почта бошқармасида бўлдик. Мен Воҳид ақанинг муомала маданиятини, касб маҳоратини синчиклаб диққат билан кузатардим. Вазир барча билан санимий кўришар, астойдил ҳол-аҳвол сўраб эди. Одамларнинг касб-кори, моддий маиший турмуши, шахсий ҳаёти билан қизиқарди. Мен Воҳид ақанинг алоқа техникаси ва технологиясини аъло

• Хотира •

КАМТАРИН ИНСОН ЭДИ

(Биринчи ўзбек Алоқа вазири Воҳид Йўлдошев таваллудига 75 йил тўлди.)

даражада билишига, билимдон муҳандис эканлигига ишонч ҳосил қилдим. У киши телефон-телеграф станцияларини кезар эканлар, техниклар, муҳандислар билан осонгина тил топишар, уларнинг ютуқ ва камчиликларини аниқ-равшан айтиб берад эдилар.

Алоқа тармоқлари, корхоналарини айланиб бўлгач, шаҳар алоқа бошқармасида давра суҳбати бўлди. Почта, телефон-телеграф станцияси раҳбарлари ўз корхоналарининг аҳоли хусусида гапирдилар. Суҳбат сўнггида Воҳид Йўлдошев Чирчиқдаги алоқа корхоналарининг ютуқ ва нуқсонлари ҳамда истиқбол ҳақида сўзладилар. Алоқачилар Воҳид ақанинг ажойиб маърузасини эшитиб, лол қолдилар.

Воҳид ақа муҳандисликнинг оғир ва машаққатли йўлини босиб ўтди. 17 ёшидан алоқа соҳасида меҳнат қилди. Илгари темир йўллардаги почта, телефон-телеграф алоқаси энг илгор, мукамал тармоқ эди. Воҳид ақа Урта Осиё темир йўлининг алоқа ва сингнализация тармоқларида узоқ йиллар хизмат қилди, малака ва тажриба орттирди. Билимдон муҳандис, истеъдодли ташкилотчи сифатида собиқ партия Марказий қўмитасида масъул лавозимда иш-

лади. 1960-йиллардан бошлаб республика иқтисодиётининг барча соҳаларини, жумладан, саноат ва алоқа воситаларини ривожлантиришга катта эътибор берилди. Ҳамма вилоятлар, шаҳар ва туманларда почта, телефон-телеграф алоқасини юксалтириш режалари тузилди. Бу режаларни ишлаб чиқиш ва амалга оширишда В. Йўлдошев фаол қатнашди, жонбозлик кўрсатди. У Тошкент вилоятида янги алоқа бошқармасини ташкил этиб, вилоятда алоқа воситаларининг ривожига катта ҳисса қўлди. Воҳид ақа Урта Осиёда ягона бўлиши алоқа корхона ва муассасалар лойиҳасини тайёрлаш институтини барпо қилди. Мазкур институтининг лойиҳалари асосида республикада жуда кўп алоқа тармоқлари курилди.

Моҳир ташкилотчи, билимдон муҳандис Воҳид Йўлдошев 1962 йили Алоқа вазирининг ўринбосари, 1964 йили эса Алоқа вазири вазифасига тайинланди. Уша пайтгача бу ўта оғир ва масъулиятли вазифага фақат Москванинг вакили тайинланар эди. Уша вақтларда ўзбек муҳандиси бу мураккаб соҳани эплай олармикан, деган шубҳалар ҳам йўқ эмасди. Бирок биринчи ўзбек Алоқа вазири ўзинга юк-

латилган вазифа ва мажбуриятни аъло даражада бажарди. 1966 йилги даҳшатли зилзила оқибатларини тугатиш пайтида Воҳид Йўлдошев яна бир оғир синовдан ўтди. У вайрон бўлган, издан чиққан алоқа воситалари ва тармоқларини қайта тиклаш ва таъмирлаш ишларида жонбозлик, фидойиллик кўрсатди. Қисқа фурсатда почта, телефон-телеграф алоқалари ишга туширилди.

Воҳид Йўлдошев республикада телекўрсатувларни ташкил этишда, телестанцияларни барпо қилиш ва уларни техник воситалар билан жиқозлашда ҳам ташаббус кўрсатди. У телестудия, телекўрсатувлар Узбекистон учун жуда лозим ва зарурлигини Москвада бир неча бор исботлаб берган эди. Воҳид Йўлдошевнинг ташаббуси ва куч-ғайрати билан деярли барча вилоятларда алоқа бошқармалари ташкил этилди, ўнлаб шаҳар ва қишлоқларда янгидан-янги алоқа корхоналари ва муассасалари барпо қилинди.

Илгари саноатнинг муҳим тармоқларида, айниқса, алоқа ва транспортда маҳаллий мутахассислар жуда кам эди. Воҳид Йўлдошев алоқачи техниклар, муҳандислар тайёрлаш ишларига бош-қош бўлди. Воҳид ақа-

нинг ҳомийлиги ва ғамхўрлигидан баҳраманд бўлган юзлаб алоқа мутахассислари ҳамон у кишини миннатдорчилик билан эслайдилар.

Воҳид Йўлдошев алоқа илмининг билағони, моҳир ташкилотчиси бўлиш билан бирга ҳалол, покиза, камтар инсон эди. Манманлик, кеккайиш, калондимогликни ёқтирмасди. Ҳоҳ қатта, ҳоҳ кичик бўлсин, барча билан санимий гаплашарди. Бирор Инсоннинг дилини ноҳақ ранжитмас эди. Шундай юқори вазифада хизмат қилсада, туриш-турушлари жуда камтарона эди.

Бир куни Воҳид ақа билан Алоқа вазирлигининг Марказий оғборхонасига бордик. Оғборхона худди хазиначига ўхшарди. Ундаги турли-туман мебеллар, ажойиб гиламлар, нафис идиш-товоқларни кўриб кўзингиз қамашади. Мен Воҳид ақага шундай дедим: «Ихтиёрингизда шунча молудунё бор экан-ку, сиз пулини тўлаб, рўзгор буюмларидан олсангиз бўлмайми?»

«Ука, буларнинг бари давлат ва халқнинг мулки-ку, унга қўл теккизиш гуноҳи азим бўлади» деган эдилар Воҳид ақа.

Оқил ва одил раҳбар, ҳалол ва покиза инсон бўлганлиги учун ҳам барча алоқа ходимлари Воҳид Йўлдошевни гоят хурмат қилардилар. Воҳид ақа кўпда умр кечирса-да, она юртида яхши ном қолдирди.

Фатхулла АБДУЛЛАЕВ

Баҳодир Мирзаахмедовнинг алоқа соҳасида ишлаётганига 30 йилдан ошди. У ана шу йиллар мобайнида жуда кўп шогирдлар тайёрлади. Ҳақиқатдан ҳам Мирзаахмедовнинг алоқа соҳасидаги қисми ҳақиқатдан одамлар орасида бўлиб, уларнинг дардини тинглаб, муаммоларини ечишга ҳаракат қилардим. Алоқа соҳасида 30 йил ишлаб, 50 нафардан ортиқ шогирд тайёрладим. Улар ҳозирги кунда Тошкент шаҳридаги АТСларда

чадан-қанча меҳнат машаққатларини енгиб ўтди.

Баҳодир Мирзаахмедов шундай ҳикоя қилади: «Собир Раҳимов телефон тармоғида ишлаган кезларимда оддий мижоз сифатида одамлар орасида бўлиб, уларнинг дардини тинглаб, муаммоларини ечишга ҳаракат қилардим. Алоқа соҳасида 30 йил ишлаб, 50 нафардан ортиқ шогирд тайёрладим. Улар ҳозирги кунда Тошкент шаҳридаги АТСларда

ҒАЙРАТЛИ ПОЧТАЧИ

Каримбобо қишлоғида меҳнат фахрийси Аҳмадjon ота Меҳмононов ашайди. У узоқ йиллар пахтачилик бригадасига етакчилик қилган, ҳалол меҳнати туфайли обрў-эътибор топган. Айни пайтда маҳалла оқсоқоли. Аҳмадjon ота билан анчадан бунён кадрдондир. У бир куни менга Каримбобо алоқа бўлими жамоаси туғрисида ёзинг, бўлимда Ғанижон Нишонов деган ишчан, ғайратли почтачи бор, деб қолди.

У кишининг маслаҳати билан Богдод туман почта алоқаси боғламасига бордим. Ҳақиқатдан ҳам Каримбобо алоқа бўлими тумандаги илгор алоқа бўлимларидан бири ҳисобланаркан. Бўлимда ўтган йили режадаги 50 минг сўмлик иш 55 минг сўм қилиб адо этилибди. Мазкур алоқа бўлимида 325 нафақачи ва 24 нафар ёрдам пули олувчиларга хизмат кўрсатиб келинапти. 1997 йил учун обуна ҳам муваффақиятли ўтказилди. 237 киши турли номдаги газеталарга, 88 нафар киши эса журналларга обуна бўлдилар.

Бўлим бошлиғи Ғанижон Нишонов илгари «Ўзбекистон» жамоа ҳужалиғида пахтачилик бригадасининг ҳисобчиси бўлиб ишларди. Алоқачиликка меҳри тушиб қолганини сабабли 1981 йили оддий хат ташувчи бўлиб ишга кирди. Уч йилдан сўнг уни алоқа бўлими бошлиғи этиб тайинлашди. Мана ун беш йилдики, у ўзи танлаган соҳада самарали меҳнат қилиб келаётди.

Ўз касбини севиш, эъозлаш ва ҳалол меҳнат қилиш ҳаммаша инсонга хурмат, эътибор келтиради. Ғанижон Нишоновнинг кексалар назарига тушиши, улар меҳрини қозонишининг боиси ҳам унинг елиб-югуриб ишлаётганлиғидир.

Қ. ТУРСУНОВ,
Фарғона вилояти

«Промсвязь» ҳиссадорлик жамиятида 20 йилдан бунён меҳнат қилиб келаётган Борис Сергеевич МИТИН ўз кабинетининг усталаридан бирidir.

Суратқаш Т. ЛУТФУЛЛАЕВ

АЛОҚА СОҲАСИДА 30 ЙИЛ

иш бошлади. Кейин эса 35-АТСда станция муҳандиси, 90-АТСда муҳандис, катта муҳандис бўлиб ишлади.

1979 йили Тошкент шаҳар телефон алоқаси ва радиолаштириш ишлаб чиқариш бирлашмасида абонентлар бўлими бошлиғи, 1982 йилдан 1984 йилгача бирлашма бош муҳандиси, 1984-1990 йиллари бирлашма касабаси уюшма қўмитаси раиси, 1990-1994 йилларда эса Собир Раҳимов телефон тармоғи бошлиғи, 1994 йилдан ҳозирги давргача бирлашма Назорат хизмати бошлиғи вазифасида фаолият кўрсатмоқда.

Бир қараганда оддий таржимаи ҳол. Мана шу йиллар мобайнида Баҳодир ақа қан-

турли вазифаларда меҳнат қилишяпти».

Баҳодир Мирзаахмедов айни кунда бирлашмада масъулиятли вазифада ишлаяпти. Телефонни кўнгилдагидек ишламаётган мижозлардан туганган ариза ва шикоятларни бирлашма Назорат хизмати бошлиғи сифатида текшириб, уларни оқилона ҳал қилишга интиломда.

Шу кунларда 50 ёши қаршилаётган Баҳодир Мирзаахмедовни барча ёру-дўстлари, фарзандлари, ҳамкасблари табриқлашмоқда. Биз ҳам у кишига сийҳат-саломатлик, оилавий хотиржамлик, келгуси ишларида ривож тилаб қоламиз.

И. ОМОНОВ

МУКОФОБИ МУБОРАК!

Алоқа соҳасини ривожлантиришдаги кўп йиллик самарали ва ҳалол хизматлари учун Тошкент телефон-телеграф станцияси бошлиғи ўринбосари Маргарита Константиновна КАШИНА Ўзбекистон Республикаси Алоқа вазирининг буйруғига биноан «МОҲИР АЛОҚАЧИ» фахрий унвони билан мукофотланди.

• Алоқа матбуот кўзгусида

ҚАНОТЛИ ХАБАРЧИЛАР

«Хайвонлар почтаси» жуда бой тарихга эга. Одамлар бир-бирларига хабар беришда турт оқсиз хайвонлар (от, қийик, ит, туя) дангина эмас, балки «қанотли почтачилар» (кабулар, балиқчи қуш, қалдирғоч, лочин)дан ҳам фойдаланганлар. Бундан юз йилча бурун икки француз асарчиси худди шу мақсадда ҳашаротдан ҳам фойдаланишга уринишган.

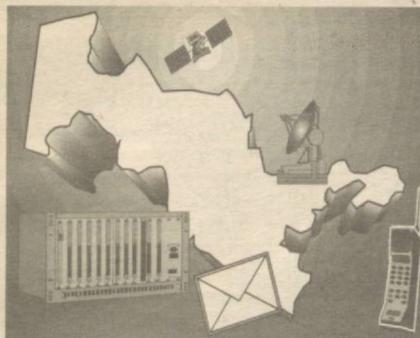
Уларнинг асалари ҳужалиғи бир-бирдан беш километр узоқликда жойлашган эди. Икковлари ўн дона асаларини алмаштириб олиб, бир неча кунгача қутидан чиқармай сақлашади. Арилар қутидан чиқарилаётган турти уясига борган.

Шундан сўнг улар ҳашарот қанотида хитой қозонининг зигирдай парчасини ёпиштириб қуйиб юборадиган бўлишди. Хуллас, улар бир-бирлари билан қисқача ахборот алмаша бошлашган.

Биринчи ҳажон уруши арафасида Франция чегарада қўшн тушлатган бир пайтда душман ҳудудидagi немис разведкачилари француз ҳудудидан керакли маълумотларни олишда асаларилардан фойдаланишган. Бу «жоуслик йули» жуда хавфсиз ва маҳфий бўлиши учун асалари танасига қоғоз парчаси уриштиришга рангиди ипак толаси ёпиштирилган.

Қизил ипак пиеда аскарларни билдирса, ҳаво рангидаси отлик аскарларни, яшил ранг эса артиллерияни билдирган. Шу тариқа Германияга француз армиясининг қайси қўшн турлари қаерда тушланётгани туғрисида маълумот бериб турилган.

Тошкент Алоқа коллежи жамоаси коллежининг масъул ходими Ҳ.У. Ёқубхўжаева волидалари ЁҚУТХОН аянинг вафоти муносабати билан чўқур таъзия ихзор қилади.

АЛОҚАЧИ ҲАМРОҲИ

ТЕЛЕФОНЛАР КЎПАЯДИ

Жиззах вилоятининг географик ҳолати жуда рангбаранг. Унинг ҳудудига тоғли (Зомин, Янги қишлоқ каби), кўриқ (Мирзачўл, Дўстлик) туманлар ва ер ости сувлари юқори бўлган жойлар бор. Электралоқа иншоотларини ишлатиш жараёнида ана шу омилларни эътиборга олишга тўғри келади.

Бизнинг корхонамиз таркибига 12 та бўлинима кирди. Улар нисбатан яхши таъминланган. Барча қишлоқ ва шаҳар АТСларимиз асосан координат тизимидаги станциялардир. Барча туман марказлари билан вилоят маркази ўртасида бевосита ва бошқа ишончли электралоқа тизимлари мавжуд. Шу мақсадда етарли миқдорда алоқа каналлари берувчи К-60П жиҳозлари ўрнатилган. Қишлоқ АТСларини замонавийларига алмаштириш борасидаги ишларимиз бироз кўнғилдагидек эмас. Бунинг турли сабаблари бор, албатта. Масалан, терилган рақамларни автоматик аниқлаб берувчи жиҳозларнинг етмаслиги, баъзи туманлардаги ходимлар маалаксининг пастлиги, лойиҳадаги камчиликлар шулар жумласидандир.

Радиолаштириш бўйича хизмат кўрсатиш даражасини яхшилаш мақсадида сим орқали эшиттиришни эфир орқали эшиттиришга мўлжал-

ланган дастур ишлаб чиқилмоқда. Кейинги пайтларда алоқа ускуналарининг электр таъминоти жиҳозлари бўйича анчагина ишлар қилинди, жумладан Жиззах АТСи учун дизель-генератор сотиб олди.

Вилоятимизда телефонларнинг зичлиги республика бўйича ўртача кўрсаткичдан паст. Алоқа тармоқларининг янгилашни, қўшимча хизмат турларининг кўпайиши муносабати билан бу кўрсаткич камида республика даражасига етказилди, деб умид қиламиз.

2010 йилгача республика телекоммуникация тармоқларини тақомиллаштириш ва ривожлантириш Миллий дастури асосида вилоят аҳолиси ва халқ ҳўжалигининг ўсиб бораётган эҳтиёжларини қондириш, мавжуд тармоқдаги эски ускуналарни янги, замонавийлари билан алмаштириш, телекоммуникациялар тизимини тубдан яхшилаш мақсадида Жиззах ҳокимининг «Жиззах вилояти телекоммуникация тармоқларини қайта таъмирлаш ва ривожлантириш-

нинг 2010 йилгача бўлган дастури» тасдиқланди. Дастурда:

- Шаҳарлараро автомат телефон станцияси ва шаҳарлараро алоқа каналларини қайта таъмирлаш ва рақамли тизимларга ўтказиш;
- Биринчи навбатда 18000 рақамга мўлжалланган коммутация тармоғини қайта таъмирлаш;
- 2010 йилгача коммутация жиҳозлари сигимини 14000 рақамга ошириш каби ишлар назарда тутилган.

Маълумки, ҳозир Шанхай (ХХР) ва Франкфурт на-Майне (Германия) оралиғида Транс-Осиё-Европа кабелъ магистралини қуриш ишлари жадал суръатлар билан олиб борилаётган. Бу халқаро аҳамиятга эга бўлган улкан қурилишда вилоятимизнинг ўзига хос ўрни бор. Алоқа кабелининг 113 километри вилоятимиз ҳудудидан ўтади. Қурилиш якунланганч, вилоятимиз туманлари орасидаги алоқалар янада яхшиланиши билан бирга абонентларнинг бевосита халқаро алоқа тармоқларига чиқиш имконияти яратилади.

**И. ШОДИЕВ,
Жиззах давлат
электралоқа корхона-
сининг бош муҳандиси**

Компьютерлар идораларнинг мураккаб аппаратлари тоифасидан маиший техника даражасига айланиб бормоқда. Масалан, СДРОМлар билан жиҳозланган компьютерлар мусиқа марказлари ўрнини бемалол боса олади, агар улар махсус видеоплата билан жиҳозланса, бемалол телевизор ишини ҳам бажараверади.

Энди телевизорни ҳам тўлақонли» ойнаи жаҳон»га

лан, улар ҳозирча меҳмонхоналарга ўхшаш кичик маҳаллий кабел тармоғи бўлган жойларда қўлланилган.

Баъзи бир Фарбий компаниялар Интернетга чиқиш имконини берадиган оддий процессор ва модемлар билан таъминланган телевизорларни чиқара бошладилар. Бундай «тўқислаш»нинг нархи янги компьютерга қараганда анча арзон-500 долларни ташкил

айлантириш навбати етди. Бу борадаги дастлабки қадам уни телетекст билан жиҳозлаш бўлди. Иккинчи қадам — анчагина дадилроқ, Япония ва Америкада оилалар айнаи кандай дастурларни ёқтиришлари таҳлил қилиниб, дастурлар даражасини аниқлашда бир неча жиҳаз телевизорларни телемарказ билан ўзига хос «тескари алоқа» орқали таъминловчи ускуналар билан жиҳозланиши бўлди. Навбатдаги қадам эса томошабиннинг телевизорга уланган махсус пультадан дастур ва фильмларга буюртма бериш воқеасидир. Маса-

этади. Ҳозирча бундай «ярим компьютер»лар Интернет билан оддий телефон тармоқлари орқали модем ёрдамида уланмоқда. Бу ниҳоятда истиқболли иш, чунки ҳозирги даврда кўпгина телекўрсатувлар кабел тармоқлари орқали амалга оширилмоқда. Бунинг учун коаксиал ва шиша толаи кабеллардан фойдаланилмоқда. Телевизион ва компьютер линияларини ягона тармоққа бирлаштириш анчагина манфаатлидир.

**Тўлқин ЛУТФУЛЛАЕВ
тайёрлади**

1882 йилнинг 4 май куни Бразилиянинг «Арагуари» номли кўриқчи кемаси матрослари денгиз сатҳидан оғзи кавшарланган шиша идишни кўтаришди. Уни очиб кўришганда ичидан Инжилнинг эскириб кетган варағидаги матн қаторларига кўндаланг ҳолда «Си-Хоро» шхунаси (ичкўчароқ денгиз кемаси) борлиги жанжал. Капитан ўлдирилди. Мени, капитаннинг иккинчи ёрдамчисини зўрлаб штурвалга ўтказишди. Улар мени мажбурлаб кемани Амазонка қуйилишига буришимни талаб қилишмоқда. Манзил: 28 градус гарбий узунлик, 22 градус жанубий кенглик, тезлик 3,5 узел. Ёрдам беринг!» Ллойд кемалар регистрга (рўйхатига) кўра «Си-Хоро» номли кема ҳақиқатдан ҳам мавжуд экан. Шундан сўнг «Арагуари» кемаси капитани Коста дарҳол ёрдамга муҳтож матрослар томон йўлга тушишга буйруқ берди.

Улар жанжал кўтарилган кемага етиб бориб, трюмдан гаровга олинганларни — капитаннинг иккинчи ёрдамчиси Хеджерни ва иккита матросни озод қилишди. Қутқарилганлар кемада бошларидан ўтган воқеаларни айтиб беришди. Бироқ «Си-Хоро»да жанжал пайтида уларнинг бошидан ўтган воқеаларнинг ҳаммаси ҳам шиша идиш ичидан чиққан хабарга унчалик тўғри келмади. Биринчидан, Хеджер ҳеч қандай мактуб элмаганлигини маълум қилди. Амайда бунга имкон ҳам йўқ эди. Чунки кўзголон фақат эрталаб содир бўлганди. Иккинчи ёрдамчи ва матрослар дарҳол қанаб қўйилган ва қаттиқ қуриқланган. Бундан ташқари, кема капитаннинг номи — Лонгстаф-Ллойд қайномасида эйир этилган кема капитани Гкейгсининг исми-шарифи-

экан. Ун олти йил оқиб юрган ишшалардан бири «Си-Хоро» матросларини қутқариб қолди...

Шиша идишларга жойлаштирилган ёрдам нолалари ҳар доим ҳам ҳаёт шабадаларини олиб келишга қурби етмаган. Чунончи, 1784 йили шундай ҳодиса юз берган. Шиша идишдан чиққан иероглиф билан битилган хатда Тинч океанида «кун кечирувчи» япониялик қароқчи Матсуяма кучли штурм пайтида кемаги ҳалокатга учраган ва одам яшамайдиган орол-

экспедиция иштирокчилари олис ва бепоев сув кенгликларида абадий қолиб кетадиган бўлса, замондошлар ва авлодлар билишсин деган мақсадда бочкага Ҳиндистонга борса бўладиган энг қисқа йўлни кашф этганлигини маълум қилган эди... Буюк денгизчининг хабарномаси ададсиз океан гирдобларида қолиб кетган бўлса-да, бу воқеа унинг замондошларини бефарқ қолдирмади. 1560 йили англия қироличиси Елизавета денгиз тўлкинларида келадиган бутилка почтаси билан шуғулланувчи «қиролликнинг

нинг қайноқ бусамни йўлайман. Мен яхши оиладан чиққан, йигирма ёшли, сочлари тилларанг толибаман. Исмин Роза Маньяна. Боялчандогаи Виа Жакомода яшайман. Танъшувни интизорлик билан кутмоқдаман». Кўплаб газеталар бу мактубни ўз саҳифаларининг энг қуринарли жойларида текин чоп этдилар... Кейинчалик аниқланишича, хат муаллифи орткича харахатдан қочиб, шу усулда реклама берган экан.

Ва ниҳоят, бутилка почтаси коллекционерларни ҳам хурсанд қилди. 1870 йили прусс қўшинлари Парижни қамал қилганда, Сена дарёси орқали алоқа қилишининг ягона йўли — руҳ маъданидан махсус тайёрланган шар идишларда почта жўнатиш расм бўлди. Дарёнинг куйи оқимида бу шар идишлар тўтиб олинди, ичидаги хатлар эгаларига жўнатишди. Аммо ҳамма шарлар ҳам манзилга етиб келавермаган ва ҳалигача Сена дарёсидан шундай махсус шарлар топиб олинмоқда (Сунги марта 1972 йили топилган). Коллекция йилгучилар учун бунинг муҳим жиҳати — шарлар ичида хатларга ёпиштирилган Иккинчи республиканинг ҳозир олтинга алмаштирилаётган марказлари мавжуддир.

ПОЧТА... ШИША ИДИШЛАР ОРҚАЛИ

Ҳақиқат қуриқчи кема бортида аниқланди ва гувоҳларни лол қолдирди. Маълум бўлишича, бразилиялик денгиз қуриқчилари Жон Пермингтоннинг «Си-Хоро» («Денгиз қахрамони») деган китоби реклама варақасидан бирини тутиб олишган экан. Мазкур кўзголондан 16 йил олдин нашр этилган бу китоб ўз вақтида муаллифининг тадбиркорлиги туфайли жуда машҳур бўлиб кетган эди. Ёзувчи ўз китобининг донгини дунёга тараши мақсадида нашр қилишдан олдин беш минг шиша идишнинг ичига Инжил бетларига битилган реклама матнини жойлаштириб, денгизга оқизган

чада 44 қароқчи очликдан ўлим арафасида турганини хабар қилган эди. Бироқ «почта»ни 150 йилдан кейингина Япония қироғқарижа Беаёв сув тўлкинлари чиқариб ташлади...

Яна бир «Нептун почтаси» деб аталмиш шиша идиш почтасининг тарихи қизиқ. Айтишларича, унинг иштирокчиси Христофор Колумб бўлган. Узоқ денгиз саёҳати ва ҳайбатли тўлкинлар ҳўжумидан безор бўлган денгизчилар энди ҳаёт билан видолашишларига озгина қолган 1493 йилда Колумб сувга бир бочкани ташлашга буйруқ беради. Унинг ичида кеманинг тўлдирилган кундалик журналидан нусха бор эди. Эҳтиёткор Колумб, агар

океан бутилкаларини очувчиси» лавозимини амалга жорий қилди.

Бутилка почтасидан кўплаб бадий асарларда ҳам фойдаланилади. Масалан, Жюл Вернин «Капитан Грант болаларини эслаб қуриг. Асар акула жигилдонидан ичига хат солинган шиша идиш топиб олишдан бошланади.

Илм-фанда ҳам ушбу «хизмат тури»дан кенг фойдаланилади. Муҳаббат мактублари битилган ишшалар ҳам учрайди. Масалан, 1960 йили италиялик балиқчи Олимпико Боназо денгизда куйидаги мазмунда хат битилган шиша идишни топиб олди: «Ушбу бутилкани топиб олганга узим-

Ф. МАМАРАСУЛОВ
тайёрлади

Аслида унинг ундан ортик юмушлари бор (хатто энг оддий турларда ҳам). Асосий ва кам маълум бўлган имконияти — бошқа аппарат орқали масофадан туриб бошқаришдир. Автожавоб берувчининг эгаси уйига кўнгироқ қилиши ва:

* янги хабарларни эшитиш;

* эзиб олинган барча хабарларни эшитиш;

* кассетани истаган йуналишда қайта ўраши;

* булажак хабарларни эзиб олиш учун кассетани бошидан қуйиши;

* янги табрик хабарларини эзиб олиши мумкин.

Тўғри, сиз уйингизга масофадан бошқариш учун кўнгироқ қилаётган аппаратда

тонал усулда ишлашга ўтказиш имконияти бўлиши керак. Бу усул (айрим давлатлардан ташқари, дунёнинг кўпчилик давлатларида тарқалган) шундан иборатки, тугмача босилганда терилган рақамга мўвofiқ станцияга маълум частотали сигнал юборилади.

Амалда барча тугмачали аппаратларни осонликча импульсликдан тонал рақам териш усулига ўтказиш мумкин.

Бунинг учун «*» белгилли тугмачани босиш кифоя ва аппарат вақтинча (мазкур суҳбат тугагунча) тонал усулда рақам териш ҳолатида бўлади.

Тўғри, ўзимизда ишлаб чиқарилган баъзи бир тугмачали аппаратларда бундай имконият бўлмағани мумкин.

Аммо хориждан келтирилган барча аппаратларда

бундай имконият мавжуд. Жуда бўлмаганда масофадан бошқариш учун махсус тугмачалар ўрнатилган, ҳажми сигарет қути-сидан катта бўлмаган мосламалардан фойдаланиш мумкин.

Агар сиз автожавоб берувчининг шундай эрмак деб ўйлаётган бўлсангиз, у бажариши мум-

* Масофадан туриб (бошқа аппаратдан) автожавоб берувчининг микрофонини улаш ва ҳондаги овозларни эшитиб қуриш мумкин (ит хуриши, уйга бегона одам келганлиги ва ҳоказо).

* Ҳўжайин бирон жойга кетган вақтида маълумотларни ўша манзилга етказиш. Автожавоб

соблаган кишиларгина танишишлари мумкин ва маълумотни ҳар кимнинг «ўз яшига» эзиб қўйилади. У ёғи осон. Кўнгироқ қилган одам ўз «почта кутиси» кодини териб, ўзига тегишли шахсий ахборотни эшитиб қуриши мумкин. Ва энг мўҳими, автожавоб берувчининг эгаси янги маълумотларни масофадан туриб «почта кутиси»га эзиб қўйиши мумкин.

* Овозли белгилар — автожавоб берувчи ҳар бир ёзилган маълумотни билдиришидан аввал мазкур қайд қилинган маълумотнинг қуни ва вақтинги ясама товушда айтиб ўтиши мумкин.

Энди автожавоб берувчининг турлари ҳақида. Улар алоҳида блок тариқасида ёки телефон билан бирга бўлишлари мумкин. Қайси бири яхшилигини айтмоқчи эмасмиз, бу ҳар кимнинг ихтиёрида.

Табрик маълумотларини ёзиш услублари ҳам турлича. Баъзи аппаратлар уни электрон хотирига киритадилар (яъни нутқни рақамларга айлантириб, худди ЭХМлардаги каби микросхема хотирасига кири-тиш). Бу усул анчагина истиқболли, лекин битта камчилиги бор — эзиш вақти 16 дан 30 секундгача бўлган оралик билан чекланган.

Бошқа турларида маълумотлар магнитофон кассетасига эзиб олинади, агар автожавоб берувчи иккита кассетали бўлса — ҳеч қандай муаммолар йўқ — биттасига табрик, иккинчисига эса одатдаги маълумотларни эзиб олиш мумкин.

Т. ЛУТФУЛЛАЕВ

таржимаси

АЛЛО, БУ АВТОЖАВОБ БЕРУВЧИМИ?

Баъзилар автожавоб берувчини фақат бир хил юмушни бажарувчи оддий механизм деб ҳисоблайдилар.

кин бўлган хизматларни санаб ўтиш мумкин.

* Уйдан анча олисда бўлган вақтингизда (таътилда, хизмат сафарига, меҳмонда) сизга кўнгироқ қилган кишини ва қандай ахборот қолдирганлигини билишингиз;

* Зарур бўлмаган кўнгироқлардан ўзингизни осонликча ҳоли қила олишингиз, уйда бўлган чўчингизда эса кўнгироқ қилувчининг овозини эшитиб, телефонга келиш ёки келмасликни ҳал қилишингиз, овозни учириб қўйишингиз ва шу билан ярим тунда баъзи-бир мист камселарнинг қандайдир Клава ёки Дашаларни сураб қилган кўнгироқларидан халос бўлишингиз мумкин.

Автожавоб берувчиларнинг янада мукамилроқлари бундан ҳам мураккаброқ вазифаларни бажаришлари мумкин:

берувчи ҳар сафар маълумотни эзиб олиб, олдиндан айтиб қўйилган рақамга кўнгироқ қилиб, янги маълумот келганлигини етказиши.

Истанангиз керакли кишини териб, янги маълумотни эшитиб қуришингиз мумкин.

* «Почта кутилар» (биттадан учтагача). Бу камдан-кам учрайдиган, лекин жуда фойдали вазифа (юмуш). Бу шахсий деб аташ мумкин бўлган маълумотларни сақлаб қолиш имконини беради. Масалан, сиз уйда йўқсиз, лекин аниқ бир кишига маълумот беришингиз керак. Албатта, уни саломлашишга ўхшаш маълумот тариқасида эзиб қолдириш мумкин, лекин бу ҳолда уни ҳамма телефон қилганлар эшитишлари мумкин.

* «Почта кутилари» мавжуд бўлган ҳолда эса, маълумотлар билан фақат сиз билиши керак деб ҳи-

• Жаҳоннинг етакчи телекоммуникация фирмалари

OLIVETTI (ОЛИВЕТТИ) ИТАЛИЯ

Италиянинг машҳур бу компанияси оддий телефон аппаратларидан тортиб то умумий фойдаланишга мўлжалланган узатиш тармоқларига ишлаб чиқаради. Мазкур компания Х25 андозасидаги узатиш тармоқлари учун махсуслотлар ишлаб чиқаришга ихтисослашган. Бу фирма Италия алоқа борборини 60 фоиз ўз махсуслотлари билан тўлдиришга эришгандир.

Фирма шунингдек, ташкилот АТСлари, уяли телефонлар, модемлар, мультимедиялар ва кўча алоқа воситалари шахсий компьютерлар учун факслар, ISDN учун станциялар ишлаб чиқаради. Келгусида OLIVETTI фирмаси маҳаллий алоқа тармоқлари учун симсиз алоқа жиҳозлари ишлаб чиқариши мўлжалламоқда.

ITALTEL (ИТАТЕЛЬ) ИТАЛИЯ

ITALTEL — Италиянинг энг йирик алоқа жиҳозлари тайёрлайдиган фирмаси ҳисобланади. Фирма 2 миллиард долларлик савдодаги фойдаланиш ярмини рақамли коммуникация жиҳозларини сотиш вазифага топди. Шунинг учун ҳам фирма рақамли алоқа тизими махсуслотларини ишлаб чиқаришга ўз эътиборини қаратган. Шунингдек, компания фаолиятида умумий фойдаланишга мўлжалланган алоқа тармоқлари учун ҳам жиҳозлар тайёрлаш мўҳим ўрин тутайди. Шу боис ҳам фирманинг 1990 йилда тайёрлаган махсуслотларининг 33 фоизини юқорида тилга олинган жиҳозлар ташкил этади. Худди шу йили кўча алоқа тизими учун воситалар ишлаб чиқариш ITALTEL фаолиятида бор-йўғи 10 фойздан иборат бўлди.

Айни пайтда компания халқаро бозорда ўз махсуслотлари билан мунтазам қатнашиш йўлида ишланмоқда. Шу боис ҳам ITALTEL 1989 йилда АКШнинг машҳур AT&T (Эй-Ти-энд-Ти) компанияси билан ҳамкорлиқни йўлга қўйди. Фирма Санкт-Петербурзнинг «Красная Заря» бирлашмаси билан коммуникация жиҳозлари ишлаб чиқарадиган қўша қорхона тузди. Шунингдек, Австриянинг «Дантехник» ва Португалиянинг «Систель» фирмалари билан ITALTEL ҳамкорлиқни ривожлантиришга интилмоқда.

SIRTI (СИРТИ) ИТАЛИЯ

Италияда ITALTEL телекоммуникация фирмасидан ташқари SIRTI ҳам давлат тасаруфига киради. SIRTI — 1928 йилдан буюн Италиядаги кабель тармоқларига ҳўжайинлик қилади. Мазкур фирма 1990 йили 380 миллион доллар фойда қурди. SIRTI Италиядаги Пи-Ти-Ти фирмаси учун 66 фойда миқдорда мундандислик ва қурилиш лойиҳаларини бажариб беради. Шунингдек, фирма маҳаллий ва узоқ масофалар учун мўлжалланган тармоқларга шифа толали кабелларни ётқизиш беради. У айни пайтда Италиядаги шифа толали кабель ишлаб чиқарадиган ФОС компаниясининг 50 фойда акцияларини ўз қўлида сақлаб келмоқда.

SIRTI узоқ масофаларга радиорелели тизимларни ўтказиш ва тез тараққий этиб бораётган Италия кабель телевидениеси учун кенг ҳажмили коаксиал тармоқларни бунёд этиш билан ҳам шўғулланмоқда. Фирма шу билан бирга Африка ва Узоқ Шарқ давлатларига хусусий ва умумий фойдаланишга мўлжалланган алоқа тармоқларини жорий қилиш, ўрнатиш ва ишга тушириш масалаларида ҳам амалий маслаҳатлар бериб келмоқда.

А. АБДУРАҲМОНОВ
тайёрлади

Савдода видеотелефонлар пайдо бўлди, янгилик ҳам баҳоси, ҳам сифати билан ҳафсалани пир қилмоқда.

Энг янги технологиялар AT&T (Video Phone 2500, 1598 герман маркаси) ва Telekom (Xitel 1190 герман маркаси) туридаги бильд телефонларни жонлантиришга мажбур этмоқда.

Экрандаги кафтдеккина тасвир линиянинг иккинчи томонида ҳам айнан шундай аппарат улангандагина пайдо бўлади. Гап шундаки, AT&T ва Telekom туридаги видеотелефонлар бир-бирини «тушунмайди».

Ҳатто икки томонда бир хил аппарат бўлган ҳолларда ҳам видеоалоқа ўрнатилмаслиги мумкин. Видеотелефонларнинг иши алоқа линиялари сифатига жуда боғлиқ. Шу боис шаҳарлараро алоқа умуман лотереяга айланиб

ВИДЕОТЕЛЕФОНЛАР

қолади, суҳбатдошингизни кўра олишингизни олдиндан айтиш қийин.

Телефон симларига тасвирни қандай жойлаштириш мумкин? Оддий телефон аппарати корпусига дисплей, камера ва телефон жойлаштирилган. Видеотасвирини узатиш алоҳида расмиятчиликларни бажаришни талаб этмайди, телефонни электр манбаига ва линияга улашнинг ўзи кифоя. Видеотелефон жиҳозлари ундан фойдаланиш ҳақидаги тушунарли матнлар билан таъминланган. Аппаратларнинг қулайлиги даражаси, масалан, рақамлар терилиши қайтарши, хотира, дастурланган рақамлар тахминан оддий аппаратларникига тўғри келади.

«Жонли» тасвирларнинг пайдо бўлиши дастлабки дақиқаларда таъсирлидир. Дикхат билан қаралса, нуқсонларни англай бошлайсиз. Симнинг иккинчи томонидаги суҳбатдош ҳаракатининг узилиб қолиши жиддий танқидга лойиқ. Видеотелефоннинг кўриш бурчаги суҳбатдош ёнида турганлар у ёқда турсин, ҳатто унинг ўзини кўришга аранг етади.

Яна бир нозик томони бор. Дурустроқ тасвир олиш учун видеотелефонни жойлаштириш ва ёритиш борасида тажриба ўтказишга тўғри келади. Агар суҳбат вақтида бевосита «проекторлар ёруғида» ўтирилмаса, экранда объектнинг шаклигина кўринади, холос.

Видеоканал уланганда нутқни англаб бўлмаслиги бутунлай гангитиб қўяди. Телефон тармоқлари орқали видеотасвирларнинг нутқга зарар етмай узатилишига эса эришилганича йўқ. Сўзловчилар бир-бирларини аранг эшитадилар, бунинг устига овозлар жуда ўзгариб кетади.

Харидор нутқни назаридан видеотелефонларни сотиб олишдан маъно йўқ. Машҳур комедия қаҳрамони Эдди Мерфиға ўхшаб пуллари қаяққадир зудлик билан харажат қилиш зарурати бўлмаса, албатта.

ЯНА MOTOROLA ҲАҚИДА...

MOTOROLA компаниясининг мутахассислари икки томонлама ахборот айирбошлашни кафолатловчи янги турдаги Padewriter пейжерини ишлаб чиқдилар. Чўнтакда юрадиган ёхуд белбоққа маҳкамланадиган бу мўъжаз қурилма ҳаракатланувчан Gwerty клавиатураси, юқори ечим ва орқа ёритқичли график дисплейга, шунингдек, манзилларнинг рўйхат китобиға эга бўлиб, Memos янги иш муҳитига асосланади. Padewriter ўз ҳажмиға кўра, батареяларнинг иш вақти ва стандарт частоталарда алифбо-рақамли маълумотларни қабул қилиш бўйича одамдаги пейжерлардан фарқ қилмайди. Аммо факсимил маълумот, электрон почтани симсиз узатиш, шунингдек, компьютер ва телефонга уланмаган ҳолда бошқа пейжерлар билан алоқа ўрнатиш имконияти унинг ўзига хос хусусиятлари ҳисобланади.

• БИЛАСИЗМИ?

НАЗОРАТЧИ ДЕТЕКТОР

Америкалик муҳандислар янги хавфсизлик детекторини синай бошладилар. Техник кўрсаткичларга қараганда, бунақаси ҳали жаҳонда яратилмаган. Янги электрон назоратчи Бостон аэропортида синавдан ўтмоқда.

Ушбу янги қурилма жаммики металл нарсаларнигина эмас, балки портлаткичларнинг энг кичик зарраларини ҳам илғай олади. Янги тизим бир минутда ўн та йўловчини текшира олади.

ДОЯЛАРГА ҚЎЛ КЕЛАДИ

Исроилдаги «Титан электроника» компанияси туғиш пайтида оғриқдан қутқарадиган янги аппарат ишлаб чиқарди.

Аппаратда орқага маҳкамлаб қўйиладиган иккита электрод электр импульслар воситасида оғриқни қолдирибгина қолмай, туғиш жараёни омон-эсон ўтишини ҳам таъминлайди.

«Алоқачи ҳамроҳи» — «Спутник связиста» саҳифаларига **Т. ЛУТФУЛЛАЕВ** масъулдир.